Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - GIMNAZIU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
28 martie 2026

Nivelul claselor V-VI

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu. Punctaj total 100 de puncte.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

PARTEA I — 40 de puncte

Se dă textul:

Deodată, o ceață albă și deasă se ridică deasupra lacului. Erus nu mai văzuse niciodată așa ceva, și totuși nu-i era teamă, se simțea protejat în această vale, totul i se părea familiar: simțea de pildă, că îl cunoaște de-o viață pe Alpi, mărul care vorbește, sau că i-a mai întâlnit pe Mac și pe Pac.

Se ridică din hamac și păși ușor prin vaporii albi spre bacul* ce stătea lipit de ponton. [...] Înconjurat de ceața aceea ca un val de mătase albă și privind cu încântare străfundul lacului sub picioarele sale, Erus se lăsă purtat de acest peisaj feeric și, pentru câteva clipe, i se părea că aventura lui s-a încheiat, că totul a reintrat în normal și lumea este salvată.

— Am ajuns, spuse Alpi deodată, întrerupându-i visul.

Erus deschise ochii și în fața lui se întindea o grădină imensă de un verde aprins. Era grădina cu spanac de care vorbeau Pac și Mac. Brusc, ceața se risipi, iar Erus coborî din bac, îndreptându-se hipnotizat spre grădină.

— Ce culori frumoase! E minunat! exclamă el.

Într-adevăr, grădina de spanac era un loc plin de viață și de culoare. Verdele atât de intens se potrivea de minune cu albastrul verzui al lacului ce uda cu grijă malurile grădinii. Erus se opri în fața porții rotunde de lemn pe care scria cu litere mari: „Totul se crește cu iubire și răbdare."

— Iubire și răbdare... murmură el.

— Poftim? îl întrebă Alpi, fascinat de feeria de culori din fața sa.

— Iubire și răbdare, repetă Erus pe un ton mai apăsat. Aici scrie că orice lucru se crește cu iubire și răbdare. De răbdare am tot auzit, dar de iubire n-a vorbit nimeni până acum...

— Iubirea e în toate. Facem totul cu și din iubire, zise Alpi, ridicându-se ușor din buzunarul de la piept al lui Erus.

— Cum așa? întrebă Erus, ridicând din sprâncene uimit.

— Păi, uite, de exemplu, lacul pe care am venit: vezi cu câtă iubire și răbdare udă malul grădinii de spanac? Și nu de ieri, de azi, ci de foarte mult timp. Fără apă, grădina asta de spanac n-ar exista. La fel și soarele, care strălucește răbdător în fiecare zi, răspândindu-și iubirea caldă pe pământ asupra tuturor. Nici apa, nici soarele nu cer nimic în schimb. Pur și simplu, își îndeplinesc menirea cu iubire și multă răbdare. Și-apoi mai e pământul care așteaptă răbdător să rodească, dăruindu-ne iubitor hrana de toate zilele.

Erus îl privi captivat pe Alpi, lăsându-se convins de argumentele acestuia – totul avea sens. Nimeni nu-i mai vorbise despre asta înainte. [...]

— Dar oare noi, oamenii, putem să facem ce face natura? întrebă Erus nedumerit.

— Sigur că da, doar faceți parte din natură, iar natura există ca să ne inspire, îi răspunse Alpi pe un ton blând.

Alec Blenche, *Erus și Valea Răbdării*

* *bac* = ambarcațiune folosită pentru traversarea râurilor sau lacurilor de la un mal la altul

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. **20 de puncte**

1. Precizează câte un sinonim pentru cuvintele subliniate în text. **4 puncte**
2. Formulează o idee principală din textul-suport. **4 puncte**
3. Transcrie o figură de stil din secvența *La fel și soarele, care strălucește răbdător în fiecare zi, răspândindu-și iubirea caldă pe pământ asupra tuturor,* precizând felul acesteia. **4 puncte**
4. Prezintă, în două – trei enunțuri, o emoție pe care o simte Erus în călătoria sa. **4 puncte**
5. Explică, în 30-50 de cuvinte, semnificația secvenței *natura există ca să ne inspire*. **4 puncte**

B. Redactează o compunere narativă, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți o întâmplare ce te-a făcut să descoperi că natura reprezintă un dar al divinității, inserând și o secvență descriptivă de minimum 30 de cuvinte. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
- formularea unui titlu sugestiv; **2 puncte**
- respectarea convențiilor unui text narativ; **6 puncte**
- inserarea unei secvențe descriptive de minimum 30 de cuvinte; **4 puncte**
- construirea unor idei creative, adecvate cerinței. **8 puncte**

PARTEA a II-a 40 de puncte

Se dă textul:

Dumnezeu crease lumea nevăzută, crease îngerii, dar toate acestea pregăteau doar venirea omului în lume. Sfântul Grigorie de Nyssa zăbovește* în special asupra acestui amănunt: că omul, cea mai minunată făptură din univers și singura zidită după chipul și asemănarea lui Dumnezeu, n-a fost făcută chiar dintâi, ci la urmă de tot. Chiar după ce s-au făcut ierburile și pomii, apa, copacii, florile. Zice: „De ce a făcut așa Dumnezeu, de ce nu a respectat o ierarhie?". Păi tocmai pentru că toate au fost făcute pentru om!

Sfântul Grigorie de Nyssa compară venirea omului în lume cu venirea unui oaspete mult iubit și mult așteptat. Dumnezeu, când a voit să-l aducă pe om în lume, i-a pregătit întregul Univers ca pe un palat preafrumos: cerul, stelele, apele frumoase, mult mai frumoase decât le vedem noi astăzi, flori frumos colorate, mirosuri felurite, păsări, fluturi ... ce n-a făcut Dumnezeu?!

Deci toate acestea le-a pregătit și le-a întins înaintea omului atunci când a voit să-l invite în lume. L-a adus ca pe un fiu de împărat în acest univers atât de minunat, special zidit și adus din neființă** la ființă*** pentru el. Tocmai aici se vede marea iubire a lui Dumnezeu, că, după toate acestea, Dumnezeu i-a dăruit omului ... puterea de a iubi, ... i-a dat libertatea de a-și urma gândul, oricare ar fi el, i-a dat puterea să aleagă ...

Savatie Baștovoi, *A iubi înseamnă a ierta*

** a zăbovi* = (aici) a insista, a stărui
**neființă = faptul de a nu exista, de a nu fi
***ființă = tot ceea ce are viață

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. 20 de puncte

1. Notează patru elemente ale creației, la care face referire autorul. **4 puncte**
2. Transcrie secvența din care reiese comparația Sfântului Grigorie de Nyssa referitoare la venirea omului în lume. **4 puncte**
3. Menționează două lucruri dăruite din iubire de către Dumnezeu omului, valorificând informațiile din textul dat. **4 puncte**
4. Prezintă, în două - trei enunțuri, cum l-a zidit Dumnezeu pe om, conform textului dat. **4 puncte**
5. Explică, în 30 - 50 de cuvinte, o semnificație a secvenței: *L-a adus ca pe un fiu de împărat în acest univers atât de minunat.* **4 puncte**

B. Redactează un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să explici de ce creația poate fi considerată un dar al iubirii lui Dumnezeu pentru om, valorificând ideile din textul dat și experiența ta culturală sau religioasă. 20 de puncte

În redactarea compunerii, vei avea în vedere:
- formularea unei explicații cu privire la tema propusă; **6 puncte**
- valorificarea a două idei din textul dat; **6 puncte**
- valorificarea experienței culturale sau religioase; **4 puncte**
- construirea unor idei creative, adecvate cerinței, conform culturii și spiritualității românești. **4 puncte**

REDACTARE **10 puncte**

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **3 puncte**
- coerența exprimării: **4 puncte**
  - logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi - 2 puncte
  - logica înlănțuirii ideilor, în compuneri - 2 puncte;
- utilizarea limbii literare: **2 puncte**
  - corectitudinea limbii și claritatea mesajului - 1 punct;
  - varietatea vocabularului și coerența sintactică - 1 punct;
- respectarea limitelor minime de cuvinte **1 punct**

Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - GIMNAZIU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
28 martie 2026

Nivelul claselor VII-VIII

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

PARTEA I **40 de puncte**

Se dă textul:

În acest timp, în primii mei ani, când mă duceam cu mama la Verșeni, la bunica, îmi făceam petrecerile subt un păr vechi din mijlocul ogrăzii. [...] Era un păr mare și rotat, dominând singuratic peste propria lui umbră. [...]

Când înflorește, stă ca un glob de lumină în nopțile sărbătorilor de primăvară. Dumnezeu, de sus, se uită și zice, mângâindu-și barba: „Aha! a înflorit părul din ogradă, la bunica băiețelului.” Iar în cea dintâi dimineață de Paști, toată albimea aceea cântă cu sonuri subțirele și la fiecare floare vine în zbor câte-o albină, de-o privește cu mirare și o pipăie cu cornițele. [...]

— Hristos a înviat! zic femeile.

Părul răspunde c-o mireasmă subțire și c-un zvon de cântec. Mama mă îmbracă în străițe* nouă, mă sărută pe tâmplă și mă îndeamnă să fiu cuminte în ziua aceea! Aceea e ziua când tot creștinul trebuie să fie cuminte și să se închine. [...]

Într-o noapte, bate vântul și sună ploaia. Părul și-a strâns toate florile ori a venit cineva și i le-a luat. În locul florilor scoate frunze. După ce m-am dus la târg și m-am întors iar, în vremea când stau cânii în pulbere, cu limba scoasă, sub streșina gardului, găsesc părul plin de roadă. Fructele stau ciucuri galbeni între foile întunecoase. [...]

La umbra părului, văd întinsă o pocladă*, în lungul zilelor tihnite de august. Acolo stă mama, câteodată singurică. Mă cheamă, mă mângâie; uneori suspină și lăcrămează. Altă dată se adună în jurul ei bunica și alte bătrâne din sat. [...]

Drept lângă trunchiul gros și zgrunțuros, se află un scăunaș cu trei picioare. Mai sus, în furca trunchiului, stau aninate unelte ale gospodăriei; o coasă, o bardă, o sapă. Lângă scăunaș, un fedeleș* de lemn în care unul din oamenii casei a așezat cele dintâi pere tăiate în patru, cu apă de izvor, ca să se mustuiască*. Știu c-am să beau și eu, într-o cupă de lemn; dar nu acuma, ci la Sântămăria cea mică.

— Când e Sântămăria cea mică, unchișule?

— Sântămăria cea mică, Sântămăria cea mică e într-o zi cu soare.

— Atuncea-i astăzi.

— Nu. Astăzi e cea mare. Iar în altă zi cu soare e cea mică. Numeri douăzeci și patru. [...]

Mama râde. Are un râs tânăr, cu dinți albi, care pe mine mă bucură și-mi face bine. [...] Cade o pară de pe poale, din soare, drept la marginea cercului de umbră. Mă duc și-mi iau darul și mă întorc lângă mama. Ea îmi cântă cătinel, mângâindu-mă. Poate am ațipit. Când mă deștept, aud glasuri de sfat.

Fac sobor* la pocladă bunicuța cu femeile ei din sat. Stau în jurul mamei, așezate, cu busturile drepte și brațele subpuse. Au o înfățișare serioasă, atentă și tainică. Clipeam din gene uitându-mă la ele, fără a îndrăzni să mă mișc de la locul meu și încercam să înțeleg ce se spune. Era vorba de niște lucruri de demult. Erau niște lucruri așa de vechi, încât nu le înțelegeam decât foarte puțin.

Inima mamei bătea lângă tâmpla mea. Am tresărit. Îi sunase înlăuntru glasul. Întrebase ceva.

Atunci a început a da lămuriri cea mai bătrână din soborul femeilor de sub păr. Erau acolo o serie de femei din neamul nostru. Stăteau cum stătuseră altele, din alte generații, și cum vor mai sta altele. Erau reprezentante ale pământenilor celor mai vechi, frați cu strămunii părului.

Mihail Sadoveanu, *Părul din ograda bunicilor*

**străițe* - straie, haine*
**pocladă* - cuvertură, pătură*
**fedeleș* - butoiaș mic, de forme diferite, în care țăranii își țin apa când lucrează la câmp*
**a se mustui* - a fermenta*
**sobor* - adunare, sfat, întrunire*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. **20 de puncte**

1. Transcrie patru cuvinte care fac parte din câmpul lexical al naturii. **4 puncte**

2. Notează două figuri de stil diferite din al doilea paragraf al textului și precizează felul acestora. **4 puncte**

3. Precizează un rol al utilizării tiparului descriptiv în text, ilustrându-l cu o secvență din text. **4 puncte**

4. Prezintă, în 40-60 de cuvinte, o emoție trăită de narator. **4 puncte**

5. Comentează, în 40-60 de cuvinte, o semnificație a ultimului paragraf al textului. **4 puncte**

B. Redactează o pagină de jurnal de minimum 150 de cuvinte despre o zi de Paște, trăită alături de familie, valorificând atât textul dat, cât și experiența personală și culturală/religioasă. Data paginii de jurnal este 28.04.2025. **20 de puncte**

În redactarea paginii de jurnal, vei avea în vedere:

— respectarea caracteristicilor formale și de conținut ale jurnalului; **6 puncte**

— valorificarea unei secvențe/ idei din textul dat; **4 puncte**

— valorificarea a două experiențe, una personală și una culturală/religioasă care să ilustreze cerința; **6 puncte**

— dezvoltarea unei viziuni originale asupra temei. **4 puncte**

PARTEA a II-a **40 de puncte**

Se dă textul:

În aceasta este dragostea, nu fiindcă noi am iubit pe Dumnezeu, ci fiindcă El ne-a iubit pe noi și a trimis pe Fiul Său jertfă de ispășire pentru păcatele noastre. Iubiților, dacă Dumnezeu astfel ne-a iubit pe noi, și noi datori suntem să ne iubim unul pe altul.

Pe Dumnezeu nimeni nu L-a văzut vreodată, dar de ne iubim unul pe altul, Dumnezeu rămâne întru noi și dragostea Lui în noi este desăvârșită. Din aceasta cunoaștem că rămânem în El și El întru noi, fiindcă ne-a dat din Duhul Său. Și noi am văzut și mărturisim că Tatăl a trimis pe Fiul, Mântuitor al lumii. Cine mărturisește că Iisus este Fiul lui Dumnezeu, Dumnezeu rămâne întru el și el în Dumnezeu. Și noi am cunoscut și am crezut iubirea, pe care Dumnezeu o are către noi. Dumnezeu este iubire și cel ce rămâne în iubire rămâne în Dumnezeu și Dumnezeu rămâne întru el. [...].

În iubire nu este frică, ci iubirea desăvârșită alungă frica, pentru că frica are cu sine pedeapsa, iar cel ce se teme nu este desăvârșit în iubire. Noi iubim pe Dumnezeu, fiindcă El ne-a iubit cel dintâi. Dacă zice cineva: iubesc pe Dumnezeu, iar pe fratele său îl urăște, mincinos este! Pentru că cel ce nu iubește pe fratele său, pe care l-a văzut, pe Dumnezeu, pe Care nu L-a văzut, nu poate să-L iubească. Și această poruncă avem de la El: cine iubește pe Dumnezeu să iubească și pe fratele său.

I Ioan 4, 10-21

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Transcrie secvența care arată ce a făcut Dumnezeu din iubire pentru oameni. **4 puncte**
2. Menționează motivul pentru care, potrivit textului, Îl iubim pe Dumnezeu. **4 puncte**
3. Prezintă, pe baza textului, relația dintre iubirea față de Dumnezeu și iubirea față de aproapele. **4 puncte**
4. Formulează două învățături morale desprinse din al doilea paragraf. **4 puncte**
5. Explică, în 30 – 50 de cuvinte o semnificație a secvenței: *iubirea desăvârșită alungă frica*. **4 puncte**

B. Redactează un text, de minimum 150 de cuvinte, în care să prezinți iubirea ca formă de comuniune și împlinire între oameni, valorificând ideile din textul dat și experiența ta culturală sau religioasă. **20 de puncte**

În redactarea textului, vei avea în vedere:

— prezentarea modului în care iubirea se manifestă ca formă de comuniune și împlinire între oameni **6 puncte**

- valorificarea a două idei din textul dat; **6 puncte**
- valorificarea experienței culturale/religioase; **4 puncte**
- construirea unor idei creative, adecvate cerinței, conform culturii și spiritualității românești. **4 puncte**

REDACTARE **10 puncte**

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **3 puncte**
- coerența exprimării: **4 puncte**
  - logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi - 2 puncte
  - logica înlănțuirii ideilor, în compuneri - 2 puncte;
- utilizarea limbii literare: **2 puncte**
  - corectitudinea limbii și claritatea mesajului - 1 punct;
  - varietatea vocabularului și coerența sintactică - 1 punct;
- respectarea limitelor minime de cuvinte **1 punct**

Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
28 martie 2026

Nivelul claselor IX-X

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu. Punctaj total 100 de puncte.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

PARTEA I **40 de puncte**

Se dă textul:

E cald și eu sunt liber să citesc ce-mi place. Nu mă gândesc la corigență. Am să mă apuc de matematică la sfârșitul lui august și tot atunci am s-o învăț. Sunt liber, sunt stăpân pe timpul meu. M-am gândit mult dacă nu trebuie să plec, să fug pentru totdeauna. E un gând care se întoarce răbdător, de câte ori izbutesc să-l alung. Mă frământă nopțile. Ar fi atât de frumos să fug... Nu știu dacă îmi lipsește curajul. Mă gândesc la atâtea piedici pe care nu sunt încă pregătit să le înfrâng.

Prietenii toți îmi spun că și ei au vrut să fugă. Fuga mea nu e însă o trecătoare nostalgie după aventuri, nici o copilărească predare în fața plictiselilor școlii. Eu trebuie să fug dintr-o necesitate lăuntrică, pe care nu o înțeleg, dar care îmi stăpânește voința. Simt că mi s-ar rupe sufletul, că m-aș sufoca altfel. [...]

Dacă aș fugi, aș fi atât de puternic... Mă ghicesc rătăcind singur, fără teamă de mine, fără griji, muncind și citind atât cât vreau eu. Cred că nimeni nu m-ar recunoaște, într-atât aș vieți o viață străină.

Cel din urmă îndemn la fugă m-a tulburat după ce am cunoscut, într-o dimineață, pe o bancă la Șosea, și am petrecut patru ceasuri de vorbă cu un vagabond. Citeam o nuvelă de Panait Istrati. Vecinul meu de bancă m-a rugat să îi împrumut revista. A citit-o repede. Am intrat, apoi, în vorbă. [...] Tânărul fugise din Basarabia, fusese picolo într-o cafenea din Brașov, ajunsese ucenic într-o ceainărie din Constantinopol, apoi paznic la o magazie de lemne în Smirna, fugise din nou, pe un vapor grecesc, până la Cairo. Aici a rămas aproape un an. N-a putut învăța englezește. Citește rusește, românește și franțuzește. E inteligent și incult. [...]

Despre ce n-am vorbit, patru ceasuri, pe banca pustie, în amiază? Când ne-am despărțit, plecam cu alte doruri, cu alt pas, cu alt zâmbet.

A doua întâlnire m-a făcut să gândesc asupra unor fapte de viață vie, pe care le cunoșteam din auzite sau din cărți. Gândurile mi-au dăruit alți ochi, cu care îmi priveam mai bănuitor tovarășul și mai prudent aventura mea. [...]

Neîncrederea în putința unei vieți de muncă și rătăciri nu întârzie să mă întristeze. Dezvăluii noului meu tovarăș toate îndoielile. El mă sfătui să rămân acasă până ce voi crește destul [...].

Am ajuns noaptea târziu, acasă. În mansardă pătrundeau miresme de grădină prin ferestruicile deschise. Podelele de lemn abureau în lună. Am adormit fericit, hotărât să rup cu tot ce e mediocru, înăbușitor, impus de străini, în viața mea.

Am înțeles că mă leagă încă multe doruri de casă: mansarda, cărțile, romanul. Ca să plec îmi trebuiesc bani, curaj și siguranța că nu voi tânji după biblioteca mea. Ceea ce mă face să nu-mi găsesc liniștea e tocmai faptul acesta, că poftesc în același timp și cu aceeași furie cărțile și vagabondajul. [...]

Nu știu cum se vor împăca dorurile acestea.

Mircea Eliade, *Romanul adolescentului miop*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. **20 de puncte**

1. Notează o temă a textului, motivându-ți alegerea. **4 puncte**
2. Precizează tipul de narațiune din text, justificându-ți alegerea prin două exemple. **4 puncte**
3. Prezintă o trăsătură a protagonistului, precizând modalitatea de caracterizare utilizată. **4 puncte**

4. Explică, în 50-60 de cuvinte, de ce, după întâlnirea cu vagabondul, naratorul privește *mai prudent* aventura sa. **4 puncte**

5. Comentează, în 50-70 de cuvinte, semnificația următoarei secvențe: *Sunt liber, sunt stăpân pe timpul meu*. **4 puncte**

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte în care să prezinți rolul confruntărilor interioare în obținerea libertății, valorificând atât textul dat, cât și experiența personală și culturală/religioasă. **20 de puncte**

În redactarea eseului, vei avea în vedere:

- prezentarea a două ipostaze ale personajului, așa cum apar în textul dat; **6 puncte**
- ilustrarea viziunii prezentate cu două secvențe comentate din text; **4 puncte**
- valorificarea a două experiențe, una personală și una culturală/religioasă care să ilustreze tema eseului; **6 puncte**
- dezvoltarea unui punct de vedere original asupra temei. **4 puncte**

PARTEA a II-a **40 de puncte**

Se dă textul:

Iată acum un citat extrem de interesant din Epistola întâia a lui Petru: „Trăiți ca oameni liberi, dar nu ca și cum ați avea libertatea drept acoperământ al răutății, ci ca robi ai lui Dumnezeu” (I Petru 2,16). Eu cred că acest verset are și o conotație contemporană, pentru că există instituții și indivizi care proclamă libertatea, dar de fapt o proclamă ca pe un fel de acoperiș al lipsei de libertate. Sunt absolut convins că atunci când se cere legiferarea consumării de droguri, într-o țară sau alta, ea se face în numele așa-ziselor libertăți ale omului, în numele drepturilor omului. Dar, pentru Dumnezeu, în numele libertății individului, tu ceri ca acest individ să intre în sclavie! Îi dai prin lege libertatea de a consuma droguri nepedepsit, dar fără să-l avertizezi că, de fapt, îi deschizi calea spre sclavie, spre robie și, practic, spre moarte. Se știe: consumul de droguri degradează ființa și totul sfârșește în moarte. Este o adevărată nebunie a zilelor noastre: în numele drepturilor și libertății omului, să-l împingi pe acesta spre robie și moarte! De aceea, repet acest citat: „Trăiți ca oameni liberi, dar nu ca și cum ați avea libertatea drept acoperământ (adică umbrelă, scuză) al răutății, ci ca robi ai lui Dumnezeu”.

De asemenea, tot Petru vorbește de faptul că anumiți oameni le făgăduiesc acestora libertatea, în timp ce ei înșiși sunt robii stricăciunii. Fiindcă ceea ce te biruie, aceea te și stăpânește. Este vorba de viciul care te-a biruit și, odată ce te-a biruit, te stăpânește. Tocmai cei stăpâniți de asemenea vicii, care nu sunt liberi, îi îndeamnă pe alții către robie. Este și un fel de voluptate diabolică de a nu fi singur în păcatul tău, de a nu fi singur în căderea ta, de a-i trage și pe alții după tine: observație cu accente în contemporaneitate.

Bartolomeu Anania, *Atitudini*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Transcrie un fragment de text care exprimă faptul că, prin abuzul de libertate, oamenii pot deschide calea spre sclavie spirituală. **4 puncte**

2. Menționează o consecință a consumului de droguri, așa cum apare în textul dat. **4 puncte**

3. Prezintă, în 40-60 de cuvinte, motivul pentru care cei ce *nu sunt liberi, îi îndeamnă pe alții către robie*. **4 puncte**

4. Explică, în 40-60 de cuvinte, de ce legiferarea viciului în numele libertății reprezintă, în viziunea autorului, îngrădirea acesteia. **4 puncte**

5. Comentează, în 40-60 de cuvinte, secvența: *Trăiți ca oameni liberi, dar nu ca și cum ați avea libertatea drept acoperământ al răutății, ci ca robi ai lui Dumnezeu*, valorificând informațiile din text. **4 puncte**

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte despre echilibrul dintre libertate și drepturi, valorificând textul dat și experiența ta culturală și religioasă. **20 de puncte**

În redactarea eseului, vei avea în vedere următoarele:

- corelarea conținutului textului cu reperul tematic propus; **6 puncte**
- valorificarea a două concepte specifice din sfera valorilor religioase; **6 puncte**
- enunțarea a două judecăți de valoare care să transmită experiența ta culturală și religioasă; **6 puncte**
- dezvoltarea unei viziuni originale asupra temei. **2 puncte**

REDACTARE **10 puncte**

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:

- existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **3 puncte**
- coerența exprimării: **4 puncte**
  - logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi - 2 puncte;
  - logica înlănțuirii ideilor, în compuneri - 2 puncte;
- utilizarea limbii literare: **2 puncte**
  - corectitudinea limbii și claritatea mesajului - 1 punct;
  - varietatea vocabularului și coerența sintactică - 1 punct;
- respectarea limitelor minime de cuvinte **1 punct**

Olimpiada interdisciplinară CULTURĂ ȘI SPIRITUALITATE ROMÂNEASCĂ
(Limba și Literatura Română și Religie - LICEU)
Etapa județeană/a sectoarelor municipiului București
28 martie 2026

Nivelul claselor XI-XII

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă zece puncte din oficiu. Punctaj total 100 de puncte.**
- **Timpul de lucru efectiv este de trei ore.**

PARTEA I **40 de puncte**

Se dă textul:

Tu ți-ai strecurat cântecul în mine
Într-o dup-amiază, când
Fereastra sufletului zăvorâtă bine
Se deschisese-n vânt,
Fără să știu că te aud cântând.

Cântecul tău a umplut clădirea toată,
Sertarele, cutiile, covoarele,
Ca o lavandă sonoră. Iată,
Au sărit zăvoarele,
Și mânăstirea mi-a rămas descuiată.

Și poate că nu ar fi fost nimic
Dacă nu intra să sape,
Cu cântecul, și degetul tău cel mic,
Care pipăia mierlele pe clape ─
Și-ntreaga ta făptură, aproape.

Cu tunetul se prăbușiră și norii
În încăperea universului închis.
Vijelia aduse cocorii,
Albinele, frunzele... Mi-s
Șubrede bârnele, ca foile florii.

De ce-ai cântat? De ce te-am auzit?
Tu te-ai dumicat în mine vaporos ─
Nedespărțit ─ în bolți.
Eu veneam de sus, tu veneai de jos.
Tu soseai din vieți, eu veneam din morţi.

Tudor Arghezi, *Morgenstimmung**

**morgenstimmung (lb. germană) - stare de spirit de dimineață, stare auroralăă*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, cu privire la textul dat. **20 de puncte**

1. Transcrie două figuri de stil diferite, menționând tipul acestora. **4 puncte**
2. Precizează o temă a textului și motivează-ți alegerea. **4 puncte**
3. Prezintă, în 40– 60 de cuvinte, o semnificație a metaforei *mânăstirii* în text. **4 puncte**
4. Explică, în 50–70 de cuvinte, un rol al alternării imaginilor vizuale și auditive în text. **4 puncte**
5. Comentează, în 50–70 de cuvinte, mesajul ultimei strofe a textului. **4 puncte**

B. Redactează un eseu de minimum 200 de cuvinte despre manifestări neașteptate ale frumosului în lume, valorificând textul dat și experiența personală și culturală/religioasă. **20 de puncte**

În redactarea eseului, vei avea în vedere:
─ prezentarea unor manifestări ale frumosului în creația divină, artă și trăiri umane; **6 puncte**
─ ilustrarea a două astfel de manifestări prin două secvențe comentate, din text; **4 puncte**

– valorificarea a două experiențe, una personală și una culturală/religioasă care să ilustreze tema eseului; **6 puncte**
– dezvoltarea unui punct de vedere original asupra temei. **4 puncte**

PARTEA a II-a **40 de puncte**

Se dă textul:

Noi, creștinii, suntem de-a pururea în călătorie, de la pământ la cer… Am ieșit din Ierusalim. Dar n-am ajuns la Ierusalimul de sus. Și subzistența noastră nu trebuie să ne mai vină de la pământ, ci de sus.

Și mama preotească mi-a povestit minunata istorie a orhideelor din pădurile tropicale unde copacii sunt gigantici, înalți ca niște zgârie-nori. Rădăcinile acestor arbori sug toată seva pământului. Trunchiurile lor ocupă tot spațiul în care cresc. Micile orhidee nu găsesc nicio fărâmă de pământ, unde să-și înfigă micile rădăcini. Atunci orhideele se cațără pe arborii gigantici și, când ajung în vârf, își aruncă rădăcinile peste capul lor, în cer. Și se hrănesc din umezeala aerului, din ceea ce pot lua din nori. Rădăcinile orhideelor își caută seva în albastrul cerului, în lumina soarelui și în razele lunii. Firește, alcătuirea lor fizică se schimbă. Rădăcina devine același organ cu floarea, iar tulpina cu frunza și floarea... Fiindcă nu este ușor să trăiești foarte sus, pe vârful arborilor giganți, deasupra pădurii virgine, în apropierea cerului, și să-ți iei de acolo hrana. Noi, creștinii, suntem în biserică exact ca orhideele. Ne-am smuls rădăcinile din cetatea pământească și le-am plantat deasupra capetelor noastre, în teritoriul Ierusalimului Ceresc...

Virgil Gheorghiu, *Cum am vrut să mă fac sfânt*

A. Scrie răspunsul, în enunțuri, pentru fiecare dintre cerințele de mai jos, utilizând informații din textul dat. **20 de puncte**

1. Transcrie din textul dat o expresie care indică destinația călătoriei creștinilor. **4 puncte**
2. Menționează sensul simbolic al termenului *călătorie* în contextul dat. **4 puncte**
3. Prezintă, în 40–60 de cuvinte, o semnificație a secvenței: *Rădăcinile orhideelor își caută seva în albastrul cerului, în lumina soarelui și în razele lunii.* **4 puncte**
4. Explică, în 40–60 de cuvinte, de ce *nu este ușor să trăiești foarte sus, …în apropierea cerului, și să-ți iei de acolo hrana.* **4 puncte**
5. Comentează, în 40–60 de cuvinte, afirmația *Ne-am smuls rădăcinile din cetatea pământească și le-am plantat deasupra capetelor noastre, în teritoriul Ierusalimului Ceresc....* **4 puncte**

B. Redactează un eseu, de minimum 200 de cuvinte, despre frumusețea creației divine reflectată în frumusețea interioară a omului, valorificând atât textul dat, cât și experiența ta culturală și religioasă. **20 de puncte**

În redactarea eseului, vei avea în vedere următoarele:
– corelarea conținutului textului dat cu reperul tematic propus; **6 puncte**
– valorificarea a cel puțin două concepte specifice din sfera valorilor religioase; **6 puncte**
– enunțarea a două judecăți de valoare care să valorifice experiența culturală și pe cea religioasă; **6 puncte**
– dezvoltarea unei viziuni originale asupra temei. **2 puncte**

REDACTARE **10 puncte**

Pentru redactarea întregii lucrări se acordă **10 puncte**, astfel:
– existența părților componente – introducere, cuprins, încheiere; **3 puncte**
– coerența exprimării: **4 puncte**
  - logica formulării enunțurilor, în răspunsurile referitoare la itemii semiobiectivi - 2 puncte
  - logica înlănțuirii ideilor, în compuneri - 2 puncte;
– utilizarea limbii literare: **2 puncte**
  - corectitudinea limbii și claritatea mesajului - 1 punct;
  - varietatea vocabularului și coerența sintactică - 1 punct;
– respectarea limitelor minime de cuvinte **1 punct**